

Delårsboks slut 2026

Vård- och omsorgsnämnden

Innehåll

Verksamhet	3
Ekonomi	7
Drift	7
Investeringar	10
Personaluppföljning	11
Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning	11
Arbetsmiljö	12
Sjukfrånvaro	14
Uppföljning av internkontroll	15

Verksamhet

I budgeten som kommunfullmäktige antog den 5 november 2025, § 217, framgår att Alingsås har ett övergripande mål – Att bli Sveriges mest effektiva kommun. För att Alingsås ska nå detta mål behöver kommunen ha bättre resultat än andra liknande kommuner och samtidigt ha kostnader som inte överstiger kommunens referenskostnad, det vill säga den kostnad verksamheter förväntas ha utifrån sina förutsättningar. Att infria detta mål åligger samtliga nämnder, bolag och verksamheter och berör samtliga områden som kommunen ansvarar för. En förutsättning för att det ska kunna infrias är ett aktivt arbete med metoder för ständiga förbättringar utifrån respektive grunduppdrag.

Målet att bli Sveriges mest effektiva kommun följs även upp genom den årliga genomlysningen, som respektive nämnd ansvarar för. I genomlysningen ska nämnden utvärdera hur nämndens verksamhet bidrar till kommunens mål, samt granska organisation, ansvarsområden och möjligheter att optimera förvaltningens arbete. I samband med årsboks slutet ska en deluppföljning genomföras.

Vård- och omsorgsförvaltningen befinner sig i en fortsatt omfattande omställning för att stärka kvaliteten, möta växande behov och dämpa kostnadsutvecklingen. Arbetet omfattar bland annat digitalisering, välfärdsteknik, lokaler, effektiva processer och hållbar bemanning. Fokus ligger också på ett mer förebyggande arbetssätt och ökad självständighet för brukare, i linje med god och nära vård och socialtjänstlagens intentioner. Nedan redovisas några av de viktigaste händelserna och förflyttningarna under första halvåret.

En omfattande utrullning av digitala lås har genomförts inom hemtjänst och kommunal primärvård. Fler än 1 000 brukare har fått digitala lås installerade. Införandet bidrar till ökad trygghet, effektivare arbetssätt och minskad administration. Införandet av trygghetsskapande teknik på särskilda boenden fortsätter successivt enligt plan. Under perioden har tekniken införts på flera boenden. Insatserna omfattar bland annat trygghetslarm, digitala lås, mobila arbetssätt och sensorteknik samt utbildningsinsatser och framtagande av rutiner. Ett pilotprojekt med läkemedelsautomater har också inletts. Satsningen syftar till att öka brukarnas trygghet och självständighet samtidigt som den bidrar till en mer effektiv och kvalitetssäkrad läkemedelshantering. Plan och Act har breddinförts inom hemtjänsten under våren. Fokus framåt är att fortsätta utveckla arbetet så att Plan och Act används fullt ut för att effektivisera planeringen av insatser och bemanning.

Arbetet med att stärka en hållbar bemanning har fortsatt med fokus på ökad kunskap och gemensamma arbetssätt om bemanningsfrågor genom dialog med chefer och medarbetare. Ett gemensamt arbetssätt för planering och uppföljning av bemanning och personalbudget har genomförts med införande av mallar för schemaanalys samt uppföljning av planerade scheman och överkapacitet under hösten. Under våren har bemanningshandboken följts upp och reviderats tillsammans med chefer och fackliga företrädare. Utifrån inkomna synpunkter har förändringar genomförts i bemanningshandboken avseende arbetstidsramar. Uppföljning av följsamhet till bemanningshandboken kommer att ske löpande från och med hösten, med stöd av framtagna nyckeltal. Framåt behöver fokus ligga på ökad samplanering mellan verksamheter, effektiv hantering av överkapacitet samt en mer långsiktig och strategisk bemanningsplanering.

I juni genomförde förvaltningsledningen och avdelningen för verksamhetsstöd flytten till Alingsås kommunhus och planering för ytterligare flyttar pågår inom förvaltningen. Förberedelser har genomförts inför flytten av enheten Kungegården inom daglig verksamhet, till Noltorpsgården, som planeras att genomföras i oktober 2026. Inför planerade flyttar av verksamheterna korttidsvistelse och korttidstillsyn till Noltorpsgården har en barnkonsekvensanalys genomförts under våren för att säkerställa barnperspektivet och att barnens bästa beaktas.

I juni fastställdes en lokal handlingsplan för informationssäkerhet och dataskydd för perioden 2026–2027. Arbetet med utbildning, klassificering samt framtagande av konsekvensbedömningar och dokumentation av personuppgiftsbehandlingar enligt GDPR har inletts och fortsätter enligt handlingsplanen.

Införandet av PRIIS (Placering, Register, Inköp i Samverkan) genomfördes under första halvåret. PRIIS har utvecklats av Göteborgsregionen (GR) i samarbete med medlemskommunerna och är ett gemensamt digitalt verksamhets- och IT-stöd för hantering av köpt vård och boende inom individ- och familjeomsorg samt funktionsstöd. Införandet bidrar till en mer strukturerad, rättssäker och kvalitetssäkrad process vid val av utförare samt stärker kontrollen vid direktupphandlingar av köpt vård och boende.

Som en del i den pågående omställningen mot ett mer förebyggande arbetssätt har förvaltningen utökat utbudet av öppna verksamheter och aktiviteter som främjar social gemenskap, delaktighet och motverkar ofrivillig ensamhet. Ett exempel är samarbetet mellan Vård- och omsorgsförvaltningen, volontärer, Alströmergymnasiets byggprogram, Actus, Samhällsbyggnadsförvaltningen och besökare på mötesplatserna, där de tillsammans har renoverat växthuset på Hagagårdens innegård. Insatsen har bidragit till förbättrad utemiljö, samt ökad delaktighet och gemenskap. Under perioden öppnade nämnden sin första mötesplats som är lokaliserad utanför ett äldreboende, i centrala Alingsås. Den nya aktiviteten Vänskapsmingel på Grand Hotel har varit välbesökt under våren och kommer att fortsätta att arrangeras under hösten.

I början av året arrangerades Funkisfestivalen i Alingsås. Flera deltagare från förvaltningens verksamheter medverkade och visade stort engagemang och musikalisk glädje. Ett av bidragen från Alingsås, kvalificerade sig till regionfinalen i Kungälv och därefter till riksfinalen i Stockholm. Framgången illustrerar hur kultur- och fritidsaktiviteter kan bidra till delaktighet, gemenskap och möjligheter att utveckla och synliggöra individers förmågor.

Ett annat exempel på ett initiativ som främjar hälsa, delaktighet och inkludering är Parasport School. Vård- och omsorgsförvaltningen i Alingsås har sedan 2024 deltagit som pilotkommun i utvecklingen av Parasport School. Verksamheten syftar till att skapa ökade möjligheter för personer med funktionsnedsättning att delta i idrott och ha en aktiv fritid, med fokus på hälsa, gemenskap och delaktighet. Arbetet sker i samverkan mellan Alingsås kommun, RF-SISU Västra Götaland, Västra Götalandsregionen, Västra Götalands Parasportförbund och lokala idrottsföreningar.

Arbetet med att utveckla arbetssätt som stärker den enskildes självständighet och skapar förutsättningar för eget boende inom LSS-verksamheterna har intensifierats under 2026. Arbetet har hittills lett till att sju brukare har visat intresse av att gå vidare i processen mot eget boende.

Förvaltningen har under perioden arbetat aktivt för att stödja omställningen till den nya socialtjänstlagen. Alingsås kommun deltar i Lärprocess Framtidens socialtjänst 2026–2028 som drivs av Regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS) med stöd av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Förvaltningen samverkar med socialförvaltningen i arbetet, och vård- och omsorgsnämndens presidie deltar i lärprocessen. Under våren har en inriktning och kommunikationsplan tagits fram som stöd för implementering. Vidare gav nämnden, i juni 2025, förvaltningen i uppdrag att senast i september 2026 återkomma med förslag till riktlinje för insatser utan behovsprövning. Förvaltningen har också påbörjat arbetet med att utveckla uppföljning och utvärdering av insatser genom bland annat deltagande i utbildning i individbaserad systematisk uppföljning (ISU). Syftet är att stärka förmågan att möta nya socialtjänstlagens krav på kunskapsbaserade arbetssätt, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

I maj genomfördes en nämndsdag där vård- och omsorgsnämndens ledamöter fick möjlighet att möta representanter från verksamheten och fördjupa sin kunskap om nya socialtjänstlagens intentioner. Under dagen lyftes bland annat digitalt först, samverkan, individens behov i centrum, förebyggande arbete och vägen mot eget boende.

I linje med omställningen till god och nära vård har Alingsås lasarett infört vårdformen Sjukvård hemma (SV hemma) för att möjliggöra specialistvård i hemmet. Vårdformen syftar till att skapa en trygg och sammanhållen vård nära patienten genom ett utökat samarbete mellan kommunen, Alingsås lasarett och vårdcentralerna. Förvaltningen har under perioden deltagit med representanter från samtliga berörda verksamheter i en gemensam arbetsgrupp tillsammans med representanter från Lerums kommun.

Under perioden har förvaltningen påbörjat förberedelser inför kommande förändringar inom vård och omsorg med anledning av det nya hälso- och sjukvårdsavtalet och samsjuklighetsreformen. Förändringarna påverkar samverkan, ansvarsfördelning och arbetssätt inom förvaltningens verksamhet. Ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal mellan länets 49 kommuner och Västra götalandetsregionen är nu klart och träder i kraft den 1 januari 2027. Information om avtalet har kommunicerats och planering för att anpassa verksamhetens arbetssätt, rutiner och processer inför införandet kommer att inledas under hösten. Förberedelser har även påbörjats inför samsjuklighetsreformen, som träder i kraft den 1 januari 2028. Som en del av förberedelsearbetet beslutade Göteborgsregionens socialchefsnätverk våren 2026 att genomföra två gemensamma inventeringar som underlag inför reformens genomförande och den fortsatta dialogen med regionen. Den första inventeringen genomfördes under perioden 15 juni–31 augusti.

Under våren har ett aktivt arbete bedrivits för att säkerställa en tydlig och enhetlig process vid begäran om avvikelse av dygnsvilan. En process har tagits fram och en rutin beslutades i februari. En viktig del i den nya processen är att en bedömningsgrupp går igenom inkomna begäranden och tillhörande underlag. Syftet är att säkerställa en opartisk och konsekvent bedömning, med beslut som bygger på tydliga och välgrundade underlag.

Förvaltningen har fortsatt genomföra planerade insatser för att stärka chefernas förutsättningar i ledarskapet samt bidra till en långsiktigt hållbar arbetsmiljö. Under våren genomfördes tre chefsdagar med teman och utbildning i leda i förändring, jämställt och inkluderande ledarskap och kvalitet och kvalitetsutveckling.

För att stärka chefernas förmåga att leda och förankra förändringar har ett internt utbildningspaket i förändringsledning genomförts under mars-september. Utbildningen omfattade fyra tillfällen och syftade till att ge enhetscheferna kunskap och praktiska verktyg för att leda förändringsarbete. En utvärdering av utbildningen kommer att genomföras under hösten.

Under perioden har en förändring genomförts genom att funktionen enhetschef i beredskap har införts på förvaltningsövergripande nivå från och med den 1 juni 2026.

Ett annat prioriterat område för förvaltningen har varit att fortsätta stärka det systematiska kvalitets- och förbättringsarbetet i enlighet med framtagna handlingsplan. Under våren har strukturer och rutiner för återkommande analysmöten på alla nivåer införts och kommunicerats. Arbetet följs upp under hösten för att utvärdera genomförande, effekt och behov av fortsatt utveckling.

Under första halvåret 2026 avslutade vård- och omsorgsförvaltningen den rättsliga tvisten med Everon. Alingsås tingsrätt fastställde en överenskommelse som innebär att leverantören betalar skadestånd till kommunen efter att avtalet hävts på grund av bristande uppfyllelse av de tekniska avtalskraven.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2026	Prognos helår 2026	Avv. prognos/budget 2026	Delårsboks lut 2026	Delårsboks lut 2025	Diff. utfall 2025/2026
Verksamhetens intäkter	217 994	244 960	26 966	169 610	173 150	-3 540
Personalkostnader	-823 681	-840 838	-17 157	-561 012	-554 392	-6 620
Lokalhyror	-122 745	-122 997	-252	-80 340	-78 903	-1 437
Köp av tjänster	-186 246	-198 478	-12 232	-132 107	-121 233	-10 874
Övriga kostnader	-103 151	-102 477	674	-69 113	-62 631	-6 482
Verksamhetens kostnader	-1 235 823	-1 264 789	-28 966	-842 571	-817 158	-25 413
Verksamhetens nettokostnader	-1 017 829	-1 019 829	-2 000	-672 961	-644 008	-28 953
Kommunbidrag	1 017 829	1 017 829	0	678 552	651 161	27 391
Finansnetto			0	-8	-2	-6
Årets resultat	0	-2 000	-2 000	5 583	7 152	-1 568

Kommentar

Vård- och omsorgsförvaltningen prognostiserar i augusti ett negativt resultat om 2 miljoner kronor vid årets slut. Prognosen är fortsatt osäker, men utvecklingen går i positiv riktning inom flera delar av verksamheten. Underskottet förklaras framför allt av ökade kostnader för tekniska lösningar samt pågående omställnings- och förändringsarbeten inom flera verksamhetsområden.

De budgeterade volymbuffertarna tas i anspråk för att täcka en stor del av underskottet i prognosen. Om kostnadsutvecklingen dämpas under hösten finns förutsättningar att nå balans vid årets slut. Förvaltningen arbetar samtidigt aktivt med åtgärder för att förbättra det ekonomiska utfallet. Utöver de handlingsplaner som redan har beslutats av nämnden är samtliga avdelningar och enheter som prognostiserar underskott ålagda att ta fram lokala handlingsplaner.

På avdelningsnivå är prognoserna i huvudsak i linje med föregående prognos. Den största förändringen återfinns inom LSS boende och arbete, där prognosen har försämrats med 10 miljoner kronor och nu visar ett underskott om 24 miljoner kronor. En försämring av det ekonomiska utfallet identifierades redan efter föregående prognos och lyftes i redovisningen till nämnden. Den försämrade prognosen är främst hänförlig till en ökad prognos för personalkostnader samt, framför allt, ökade kostnader för köpta externa platser.

Även prognosen för avdelningen personlig assistans och stöd har försämrats och uppgår nu till ett underskott om 20 miljoner kronor, vilket är en försämring med knappt 1 miljon kronor. Försämringen beror främst på ökade personalkostnader till följd av att personliga assistenter har bemannat ett korttidsbeslut i ett specifikt ärende.

Prognosen för hemtjänsten är fortsatt förenad med viss osäkerhet, främst till följd av en ökning av delegerade hälso- och sjukvårdsinsatser. Förvaltningen arbetar med att ta fram en ny resursfördelningsmodell för dessa insatser, i syfte att i högre grad anpassa resursfördelningen efter det faktiska utfallet. Övriga avdelningar prognostiserar sammantaget en viss förbättring jämfört med föregående prognos.

Prognos och prognosförändring

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter prognostiseras avvika positivt med 27 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen förklaras främst av ökade intäkter från statsbidrag, vilka samtidigt är förknippade med motsvarande kostnadsökningar. Intäkterna prognostiseras också positivt från taxor och avgifter inom äldreomsorgen. Därutöver har intäkter hänförliga till den rättsliga överenskommelsen med Everon i tingsrätten under årets första del bidragit positivt till prognosen. Samtidigt påverkas intäkterna negativt av lägre ersättning från Försäkringskassan, till följd av ett minskat antal personliga assistansärenden i egen regi jämfört med föregående år.

Intäkterna från lokalhyror för hyresgäster i särskilt boende prognostiseras också bli högre än budgeterat. Detta förklaras främst av högre hyresnivåer samt ett ökat antal belagda platser på de nya äldreboendena.

Den positiva avvikelsen är 16 miljoner kronor större än i aprilprognosen. Förändringen beror främst på högre prognostiserade intäkter från riktade statsbidrag, personlig assistans samt taxor och avgifter. Även intäkterna hänförliga till den rättsliga överenskommelsen med Everon bidrar till förbättringen.

Personalkostnader

Personalkostnaderna prognostiseras avvika negativt med 17 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen förklaras främst av högre personalkostnader inom utförarverksamheten samt ökade kostnader för statsbidragsfinansierade satsningar.

Den negativa avvikelsen är 5 miljoner kronor större än i aprilprognosen. Försämringen förklaras framför allt av ökade personalkostnader inom avdelningarna personlig assistans och stöd samt LSS boende och arbete. De högre kostnaderna vägs till viss del upp av ökade volymer och ett större antal ärenden, vilket bidrar till högre intäkter och därmed dämpar resultateffekten på avdelningsnivå.

Lokalhyror

Lokalhyrorna prognostiseras vara i balans vid slutet av året. Inga större avvikelser från aprilprognosen.

Köp av tjänster

Köp av tjänster prognostiseras avvika negativt med 12 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen förklaras främst av ett högre behov av köp av enskilda platser än vad som

ursprungligen budgeterats, samt av ökade kostnader för IT-relaterade inköp kopplade till det politiska målet i budgeten, digitalt först. Delar av kostnaderna är hänförliga till statsbidragsfinansierade satsningar under införandeperioden.

Den negativa avvikelsen är 11 miljoner kronor större än i aprilprognosen. Försämringen beror framför allt på att kostnaderna för IT-relaterade inköp först nu har belastat verksamheten och därmed beaktas i prognosen. Därtill har prognosen för köp av enskilda platser försämrats, främst till följd av ökade kostnader för köpta platser inom avdelningen LSS boende och arbete.

Övriga kostnader

Övriga kostnader prognostiseras avvika negativt med 1 miljon kronor jämfört med budget. Avvikelsen beror främst på ökade kostnader för läkemedel, sjukvårdsartiklar och förbrukningsmaterial samt kostnader i samband med byte av flera verksamhetsbilar, framför allt inom myndighet och kommunal primärvård. Under utbytesperioderna har verksamheterna belastats med kostnader för såväl de nya som de tidigare bilarna.

Den negativa resultateffekten kan komma att minska om de tidigare bilarna säljs till ett högre värde än bokfört. Detta är i nuläget osäkert och därför inte har beaktats i prognosen. Avvikelsen dämpas samtidigt av att den budgeterade bufferten används för att täcka underskott inom utförarverksamheten.

Den negativa avvikelsen är 3 miljoner kronor större än i aprilprognosen. Försämringen är framför allt hänförlig till ökade kostnader för reparationer i fastigheter samt åtgärder avseende brandskydd i annans fastighet.

Utfall för perioden

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter avviker positivt med 24 miljoner kronor jämfört med budget. Utfallet ligger i linje med den utveckling som ligger till grund för prognosen, med framför allt högre intäkter från statsbidrag, taxor och avgifter inom äldreomsorgen samt hyresintäkter från äldreboenden. Även den rättsliga överenskommelsen med Everon bidrar positivt, medan lägre ersättning från Försäkringskassan dämpar intäkterna.

Jämfört med samma period föregående år har intäkterna minskat med 4 miljoner kronor. Minskningen är främst hänförlig till lägre ersättning från Försäkringskassan inom personlig assistans, till följd av färre ärenden i egen regi.

Personalkostnader

Personalkostnaderna avviker negativt med 12 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen förklaras främst av högre personalkostnader inom flera verksamheter än vad som budgeterats.

Jämfört med samma period föregående år har personalkostnaderna ökat med 7 miljoner kronor. Ökningen förklaras framför allt av indexuppräkning. Exklusive indexuppräkningsen har personalkostnaderna däremot minskat med närmare 10 miljoner kronor. Minskningen är främst hänförlig till en förbättrad budgetavvikelse inom avdelningen personlig assistans och stöd samt ett minskat antal ärenden. Även avdelningen äldreboende har minskat

personalkostnaderna med cirka 5 miljoner kronor jämfört med föregående år. Därutöver har personalkostnaderna inom den övergripande administrationen minskat något.

Inom avdelningen myndighet och kommunal primärvård har personalkostnaderna ökat i takt med ett utökat budgetutrymme. Inom avdelningen LSS boende och arbete har personalkostnaderna ökat i nära proportion till intäkterna på avdelningen.

Lokalhyror

Lokalhyrorna avviker positivt med 1 miljon kronor. Avvikelsen beror främst på flytt av verksamhet till det nya kommunhuset och förväntas korrigeras vid årsskiftet.

Jämfört med samma period föregående år är kostnaderna 1 miljon kronor högre. Exklusive indexuppräknings innebär detta dock en faktisk kostnadsminskning, vilket framför allt beror på lägre hyreskostnader inom avdelningen äldreboende.

Köp av tjänster

Köp av tjänster avviker negativt med 8 miljoner kronor jämfört med budget. Avvikelsen speglar främst ett större behov av köp av enskilda platser samt kostnader för IT-relaterade inköp.

Jämfört med samma period föregående år har kostnaderna ökat med 10 miljoner kronor. Ökningen är framför allt hänförlig till högre kostnader för bostadsanpassningsbidrag, IT-relaterade tjänster och köp av enskilda platser

Övriga kostnader

Övriga kostnader är per augusti i nivå med budget.

Jämfört med samma period föregående år har övriga kostnader ökat med 6 miljoner kronor. Ökningen kan framför allt hänförlig till indexuppräknings.

Investeringar

Belopp i tkr	Budget 2026	Prognos helår 2026	Avv. prognos/budget 2026	Delårsboks lut 2026	Delårsboks lut 2025	Diff. utfall 2025/2026
Reinvestering	-5 800	0	-5 300	-1 980	-2 425	445
Inventarier	-4 200		-4 200	-1 142	-1 931	789
Maskiner	0		0	-45	-110	65
Transportmedel	0		0	-344	-34	-310
Vårdarhjälpmedel	-350		-350	-94	-19	-75
Sängar	-750		-750	-355	-331	-24
El-cyklar	-500		0	0	0	0
Totala utgifter	-5 800	0	-5 300	-1 980	-2 425	445

Kommentar

Vård- och omsorgsnämnden prognostiserar med att de tilldelade medlen för investeringar kommer att användas under 2026.

Personaluppföljning

Rekryteringsbehov och kompetensförsörjning

Förvaltningen har under våren fortsatt arbetet med att säkerställa kompetensförsörjningen. Rekryteringsläget varierar mellan avdelningarna och flera verksamheter har svårt att hitta kandidater som motsvarar kompetenskraven.

Undersköterskor är fortsatt svårrekryterade inom äldreomsorgen, särskilt specialistundersköterskor och personal till ytterområden. Inom funktionshinderområdet är det svårt att rekrytera stödassistenter och stödpedagoger med rätt utbildning och erfarenhet, främst till serviceboenden och verksamheter med omfattande omvårdnadsbehov. Kommunal primärvård har tillsatt sina ordinarie tjänster, men har fortsatt svårt att rekrytera sjuksköterskor till sommarvikariat.

Sommarbemanningen har överlag fungerat bra, bland annat genom fortsatt tillämpning av 66 procent ordinarie personal i tjänst under sommaren. Tillämpningen har efterföljts i stort men varierar mellan enheterna och sommarveckorna. Under året prövades en ny process för sommarrekrytering, vilket har bidragit till en förbättrad matchning mellan verksamhetens behov och rekryterade vikarier. Bristen på undersköterskor har dock bidragit till höga övertidsuttag, särskilt inom hemtjänsten. Äldreomsorgen har även behövt anpassa uppgiftsfördelningen för utbildade vikarier för att klara bemanningen. Vidare analyser görs för att fortsatt utveckla differentieringen mellan rollerna.

Den externa personalomsättningen under det första halvåret, inklusive pensionsavgångar, har minskat från 8,38 procent 2025 till 7,78 procent motsvarande period 2026. Antalet externa avgångar har minskat från 105 till 98, medan nettoförändringen förbättrats från minus 23 till plus sex medarbetare. Minskningen är tydligast inom personlig assistans och stöd med drygt 4,5 procent, samt myndighet och kommunal primärvård. Även hemtjänstens personalomsättning har minskat med cirka en procent. Personalomsättningen har däremot ökat inom avdelningen äldreboende, delvis på grund av de omfattande förändringsarbeten som pågår.

Under våren har förvaltningens långsiktiga kompetensförsörjningsplan följts upp med prioriteringen av de viktigaste aktiviteterna för att utveckla medarbetarna och stärka attraktivitet inom verksamhetens yrken. I årets löneöversyn har förvaltningen satsat vidare på ett stärkt löneläge i jämförelse med andra kommuner i området, i syfte att bli mer konkurrenskraftiga om nya medarbetare. Särskilt gällande grupperna sjuksköterskor, enhetschefer och undersköterskor. Validering av undersköterskor inom ramen för äldreomsorgslyftet, karriärvägsmodeller och yrkesresan funktionsstöd är exempel på fortsatt viktiga aktiviteter. Även workshopar i utvecklande medarbetarskap och metod för förbättringsarbete löper på inom avdelningarna. Vidare har förvaltningen under våren tagit fram en plan för att säkerställa det nya språkkravet inom äldreomsorgen som trädde i kraft 1 juli. Förvaltningen har beslutat att kravet ska tillämpas även inom avdelningarna för funktionsstöd.

Arbetsmiljö

Nämndens arbetsmiljömål - Delaktighet och kunskap om målstyrning ska öka i verksamhet

Indikator: Vi har mål på arbetsplatsen som följs upp och utvärderas kontinuerligt, andel (%)

Mål 2026	Preliminärt utfall 2026	Utfall 2025
80	79	79

Under andra kvartalet 2026 svarade 79 procent positivt på frågan om det finns mål på arbetsplatsen som följs upp och utvärderas kontinuerligt. Resultatet ligger nära målvärdet och är på övergripande nivå oförändrat jämfört med årsbokslutet 2025.

Under våren har förvaltningen fortsatt arbetet med att tydliggöra målstyrningen och utveckla strukturerna för styrning och uppföljning. Gemensamma mötes- och chefsdagar är fortsatt viktiga forum för dialog om kommunens och nämndens mål samt om förvaltningens prioriteringar. För att stärka chefernas förmåga att leda och förankra förändringar har ett internt utbildningspaket i förändringsledning genomförts under första halvåret.

En viktig del i det långsiktiga förbättringsarbetet är införandet av analysmöten, på samtliga nivåer i organisationen, som startade upp under våren. Analysmötena skapar förutsättningar för en mer systematisk uppföljning, analys och dialog kring verksamhetens resultat och utveckling. Chefs- och medarbetaröverenskommelsen är också en viktig del i arbetet med att tydliggöra ansvar, mål och förväntningar samt hur organisationens övergripande mål bryts ned i verksamheten.

Nämndens arbetsmiljömål – Andelen timanställd personal ska minska.

Indikator: Arbetad tid utförd av visstidsanställda timavlönade, andel %.

Mål 2026	Preliminärt utfall 2026	Utfall 2025
12	Inget värde	13,6

Nämndens andra arbetsmiljömål är att minska andelen arbetad tid som utförs av timanställda till 12 procent. Utvecklingen går i rätt riktning. Till och med juli 2026 uppgick den ackumulerade andelen till 11,5 procent, jämfört med 13,3 procent under samma period 2025. Siffrorna är inte helt jämförbara med helårutfallet därav inget preliminärt utfall 2026 men en jämförelse med föregående år. Utvecklingen visar på en minskad andel arbetad tid av timanställda jämfört med föregående år. Om utvecklingen fortsätter i samma riktning bedöms utfallet för helåret ligga runt målvärdet.

Vid en kostnadsanalys för den första perioden påvisas att kostnaderna för timvikarier i förhållande till kostnaderna för månadslön har minskat inom avdelningarna äldreboende, LSS-boende och arbete samt personlig assistans och stöd jämfört med samma period föregående år. Minskningen sker samtidigt som kostnaderna för övertid har ökat, främst inom avdelningarna LSS-boende och arbete och hemtjänst. Inom personlig assistans och stöd har däremot både andelen övertid och andelen arbetad tid utförd av timanställda minskat jämfört med samma period föregående år.

En bidragande orsak till den minskade andelen timanställda i förhållande till månadslönekostnaderna är att resursteamet har breddats till att även omfatta avdelningen äldreboende.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro*	2026	2025	Differens
Kvinnor	9,0%	9,2%	-0,2%
Män	4,5%	4,4%	0,1%
≤ 29 år	5,7%	5,9%	-0,2%
30-49 år	7,7%	7,6%	0,1%
≥ 50 år	9,4%	10,0%	-0,6%
Dag 1-14	3,5%	3,5%	0,0%
Dag 15-59	1,0%	1,2%	-0,2%
≥ Dag 60	3,5%	3,5%	0,0%
Total sjukfrånvaro	8,1%	8,2%	-0,1%

*Avser perioden 1 januari – 31 juli för samtliga anställningsformer inkl. timavlönade.

Den totala sjukfrånvaron inom vård- och omsorgsförvaltningen har minskat marginellt jämfört med samma period föregående år. Korttidssjukfrånvaron är i stort sett oförändrad, medan sjukfrånvaron dag 15–59 har minskat från 1,2 till 1,0 procent. Sjukfrånvaron dag 60 och längre är oförändrad. För kvinnor har sjukfrånvaron minskat med 0,2 procentenheter, medan den för män har ökat med 0,1 procentenheter. Skillnaden mellan kvinnor och män är fortsatt betydande.

Sjukfrånvaron har minskat bland både medarbetare yngre än 29 år och medarbetare över 50 år. Den största minskningen, 0,6 procentenheter, återfinns i den äldre åldersgruppen. Stärkt introduktion och handledning samt förebyggande arbetsmiljöarbete och tidiga insatser kan ha bidragit till utvecklingen, men resultatet behöver följas över tid.

På avdelningsnivå har sjukfrånvaron minskat inom hemtjänsten och LSS boende och arbete, men ökat något inom äldreboende samt personlig assistans och stöd. Den största förändringen ses inom hemtjänsten, där sjukfrånvaron minskat från 9,9 till 9,1 procent. Bland yrkesgrupperna har sjukfrånvaron ökat mest för sjuksköterskor och vårdbiträden samtidigt som den största minskningen ses för stödbiträden och stödpedagoger. För undersköterskor och stödassistenter är nivåerna i stort sett oförändrade.

Förvaltningen fortsätter under 2026 det främjande och förebyggande arbetsmiljöarbetet. Cheferna arbetar med omtankessamtal och tidiga signaler på ohälsa samt med strukturerade rehabiliteringsinsatser i samverkan med HR och företagshälsovården.

Uppföljning av internkontroll

Enligt Alingsås kommuns styrmodell ska kommunens nämnder och bolag följa upp beslutad internkontrollplan. Årets uppföljning omfattar både kommunövergripande riskområden och nämndspecifika kontrollområden. De kommunövergripande kontrollområdena är välfärdsbrottslighet och otillräckligt stöd för kompetensförsörjning. Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljningen av de kommunövergripande kontrollområdena, medan respektive nämnd ansvarar för uppföljningen av sina nämndspecifika områden. I tabellen nedan redovisas resultatet av uppföljningen av såväl kommunövergripande som nämndspecifika områden.

Identifierad risk	Riskbeskrivning	Riskvärde	Uppföljning	Resultat	Bedömning	Åtgärd
Otillräckligt stöd för kompetensförsörjning	Risk för bristande stöd och rutiner kring kompetensförsörjning, vilket kan leda till minskad förmåga att effektivt rekrytera och utveckla medarbetare och chefer.	9	Kommunens strategi för kompetensförsörjning utgör grunden för arbetet och följs upp årligen genom översyn av behov och planerade aktiviteter, både på förvaltningsnivå och kommungemensamt. Under året har kommunledningskontoret genomfört flera kommungemensamma insatser, bland annat fortsatt implementering av ständiga förbättringar, digitaliserad on- och offboarding, utveckling av ledarskapsprogrammet samt fortsatt arbete med kompetens- och karriärutvecklingsmodeller, konkurrenskraftig lönebildning och arbetsgivarmärket NyTänkare.	Insatserna har stärkt stödet till chefer och bidragit till utvecklade arbetssätt inom kompetensförsörjning. Flera av aktiviteterna är långsiktiga och pågår fortfarande. <i>Vård- och omsorgsnämndens uppföljning:</i> Under hösten 2025 genomförde vård- och omsorgsförvaltningen en översyn och revidering av förvaltningens kompetensförsörjningsplan inom ramen för det strategiska arbetet med kompetensförsörjning. Den nya planen beslutades av förvaltningschef den 19 november 2025.		Arbetet fortsätter enligt kommunens strategi för kompetensförsörjning, med årlig uppföljning av behov och aktiviteter både lokalt och kommungemensamt samt fortsatt implementering av pågående utvecklingsinsatser.

Välfärdsbrottslighet	Risk att kommunens välfärdssystem otillbörligen utnyttjas av en aktör - företag, förening eller privat person, för egen vinning.	12	Kommunledningskontoret gör löpande stickprov på fakturor för att säkerställa att det finns underliggande avtal och att priserna som faktureras också är enligt avtal. Kommunledningskontoret har också gjort särskilda avtalsuppföljningar inom utvalda områden där en större uppföljning av kvalitetskrav, hållbarhetskrav osv har gjorts av leverantörerna. Det finns fortsatt mycket arbete kvar att göra i att systematisera avtalsuppföljningen och prioritera vilka avtalsområden som är särskilt viktiga att följa upp. I samband med att förvaltningarna nu har börjat bygga upp egna inköpsorganisationer har också upphandlingsenheten utbildat dessa för att stärka dem i hur exempelvis direktupphandlingar och avrop ska genomföras på ett korrekt sätt. Detta arbete kommer fortsätta löpande framöver. I samband med införande av nytt fakturahanteringssystem har det också gjorts en översyn av	De stickprov som har tagits har inte visat på några väsentliga avvikelser. Det ska dock noteras att det oftast är svårt att följa upp direktupphandlingarna eftersom de är dokumenterade i olika hög grad och att både dokumentation och avtal hanteras i respektive verksamhet. Bedömningen är också att det är inom direktupphandlingarna som det finns störst förbättringsutrymme framåt.		Kommunledningskontoret kommer att införa en direktupphandlingsmodul i upphandlingssystemet för att det ska bli enklare att både genomföra direktupphandlingar men att också ha kvar den samlade dokumentationen. Frågan avseende för- och nackdelar med införande av ett e-handelssystem utvärderas och analyseras kontinuerligt av kommunledningskontoret och kommer fortsättningsvis vara aktuell att se över för att underlätta för kommunens inköpare.
-----------------------------	---	-----------	--	---	---	---

			rutiner för utbetalningar. Kommunledningskontoret kommer arbeta vidare med att hitta en gemensam mall för attestlistor där förvaltningarna kan utgå från gemensamma beloppsgränser för olika typer av attestfunktioner.			
Rättssäker handläggning och dokumentation	Förvaltningen genomför kontinuerlig egenkontroll genom dokumentations-, ärende- och journalgranskning för att säkerställa korrekt och rättssäker dokumentation. Även om dessa insatser genomförs finns det en risk kopplad till att åtgärder inte vidtas i tillräcklig omfattning, vilket kan leda till kvarstående brister. Felaktig dokumentation kan påverka individens rättssäkerhet och hindra den enskilde från att få det stöd och den hjälp hen har rätt till.	12	I samband med delårsuppföljningen har verksamheternas egenkontroll av den sociala dokumentationen följts upp. Uppföljningen har omfattat granskning och bedömning av om enheterna har genomfört egenkontrollen i enlighet med gällande rutin samt om handlingsplaner har upprättats och lämnats in vid behov.	Egenkontroll av social dokumentation genomfördes enligt rutin under våren 2026. Samtliga verksamheter har därefter inkommit med en upprättad handlingsplan med åtgärder som tagits fram utifrån resultatet. Under hösten kommer verksamheterna att arbeta med åtgärderna i handlingsplanen, för att under sen höst återrapportera en uppföljning av densamma - med fokus på genomförda åtgärder samt effekter av dessa.		

Systematiskt kvalitetsarbete	Ett prioriterat utvecklingsområde för förvaltningen är att förvaltningens chefer och medarbetare har tillräcklig kunskap och kompetens och att det finns en struktur och organisation som säkerställer ett systematiskt kvalitets- och förbättringsarbete. Brister i det systematiska kvalitetsarbetet riskerar att leda till att avvikelser och händelser inte förhindras och förebyggs, samt att nödvändiga åtgärder och förändringar för att förbättra och utveckla verksamhetens kvalitet inte vidtas.	8	Förvaltningens kvalitetsdeklarationer har följts upp genom granskning av deklARATIONERNA samt kontroll av datum för beslut.	Nämnden fastställde kvalitetsdeklarationer i mars 2026.		
			Nämndens riktlinje för systematiskt kvalitetsarbete har följts upp genom granskning av riktlinjens aktualitet.	Arbete med riktlinjen är pågående.		

Informationssäkerhet	Risk att nämndens verksamhet inte har ett ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete och därmed inte uppfyller de krav som ställs enligt gällande regelverk och kommunens riktlinjer. Bristande arbete med informationssäkerhet kan leda till konsekvenser som dataförlust, integritetsbrott och ekonomiska förluster. Detta kan även resultera i förtroendebrist och leda till lagliga påföljder	12	Granskning av att en aktuell handlingsplan finns samt kontroll av datum för beslut.	En lokal handlingsplan för informationssäkerhet och dataskydd för vård- och omsorgsförvaltningen 2026–2027 har tagits fram och beslutades av förvaltningschef den 9 juni 2026.	●	
			Uppföljningen har genomförts genom avstämning och dialog med förvaltningens informationssäkerhetsgrupp.	Uppföljningen visar att arbetet med förvaltningens handlingsplan för informationssäkerhet har genomförts enligt plan. Enligt handlingsplanen för informationssäkerhet ska samtliga system vara klassificerade, samtliga behandlingar registrerade i behandlingsregistret och samtliga konsekvensbedömningar vara genomförda senast före utgången av 2026. Det exakta antalet behandlingar som kräver regelrätt konsekvensbedömning kan på sikt påverka måluppfyllelsen. I nuläget bedöms dock resurserna vara tillräckliga för att handlingsplanen ska kunna genomföras enligt plan.	●	